

¡En cristiano!

Polícia i Guàrdia Civil contra la llengua catalana

Ignasi Bea

«La pregunta és: com ha sobreviscut la llengua catalana?»

No és una pregunta banal: els embats, la repressió, l'ús de la força, l'empresonament o la tortura dels parlants, etc. fan que sigui un miracle que la llengua encara sigui viva. (...) a la pràctica, el català continua estigmatitzat, en especial per part de les forces de seguretat espanyoles, i el cert és que continua havent-hi víctimes pel fet de parlar la llengua pròpia en determinades ocasions.»

«Ignasi Bea ha fet una feina admirable: després de tanta bibliografia sobre la repressió del català, ha aconseguit el que la majoria dels textos de denúncia no ha pogut fer: commoure el lector. I no sols això, sinó que permet que els lectors joves es facin una idea aproximada del que hem viscut els grans i del significat de l'expressió resistencialisme lingüístic.»

«Tenim una arma de provada eficàcia: la tossuderia. Així doncs, a la pregunta com ha sobreviscut la nostra llengua?, des dels decrets de Nova Planta fins a Franco, té com a resposta la tossuderia dels parlants.»

Del pròleg d'Isabel-Clara Simó

Encara ara passa

Aquest llibre sorgeix de la voluntat de donar veu a persones que en els darrers anys han patit casos de discriminació lingüística arreu dels Països Catalans pel simple fet d'emprar la seva llengua amb normalitat en tractar amb les forces de seguretat de l'Estat. Des del 1996 fins al 2012, tretze casos que demostren que aquest tipus de situacions, malauradament, no són cosa del passat i segueixen tenint lloc avui en dia a Barcelona, Palma, Dénia, Ondara o Girona. Casos patits en «democràcia», a excepció dels dos darrers, ocorreguts durant el franquisme, però que l'autor ha considerat convenient explicar per la seva significació i per tal de mostrar la cara més quotidiana de la repressió a la llengua durant el seu període més àlgid.

Les primeres pàgines del llibre estan dedicades, exhaustivament, als més de tres segles de persecució que ha patit la llengua catalana. Ignasi Bea justifica d'aquesta manera la introducció històrica:

«He considerat adient fer un recordatori dels més de 350 anys de persecució legal del català a una banda i l'altra de l'Albera, així com una breu anàlisi de la situació actual en l'àmbit legal. Perquè presentar els fets és la millor manera de rebatre el negacionisme i evitar, així, que aquestes agressions segueixin tenint lloc en ple segle XXI.»

Extractes del llibre

Pinzellades d'alguns dels casos

Al teu poble

«La situació era xocant: l'alcalde emmanillat al mig del poble per haver parlat i defensat el seu dret de parlar valencià davant l'actitud prepotent d'un guàrdia civil, i un bon nombre de persones congregades al lloc dels fets encerclant-los. (...) Tot i que estava tranquil perquè sabia que havia actuat correctament i hi havia un bon nombre de testimonis que podien corroborar la seva versió dels fets, l'Antoni estava molt molest per la manera com l'havien tractat i encara es feia creus que l'haguessin emmanillat i denunciat com si fos un delinqüent pel simple fet de parlar en la seva llengua.»

A l'aeroport

«El responsable del detector havia vist un objecte estrany a la motxilla del Toni i va avisar els guàrdies civil per tal que s'ho miressin. L'agent li va demanar el carnet d'identitat i, davant de totes les persones que es disposaven a embarcar, li va fer buidar la motxilla per comprovar-ne el contingut. L'objecte en qüestió era un inhalador per combatre l'asma dels que es pot adquirir en qualsevol farmàcia. El guàrdia civil va agafar l'inhalador i, tutejant-lo, li preguntà què era. "Un inhalador", va respondre el Toni amb naturalitat. El guàrdia canvià la cara totalment. "Éste no se entera", deia mentre esbufegava. (...) "¡No te entiendo! ¡Por respeto a la autoridad, háblame en español!", van ser les paraules amb què va finalitzar el petit sermó. "¿Qué es esto?", li

va tornar a preguntar referint-se a l'inhalador. El Toni va tornar a respondre en català i això l'enervà profundament. "Pues, ¡preparate!", va dir abans d'agafar el Toni i dur-lo a un quartet. "¡A dentro!"»

Per fer-te el DNI

«El policia (...) li cridava de manera exagerada per ordenar-li que apagués el mòbil, que a comissaria no estava permès fer-lo servir, i li va assenyalar el senyal de prohibit que hi havia penjat a la paret. Ella va respondre que només parlava un moment amb el seu marit perquè portés el seu fill a fer-se el DNI, que no calia que li cridés. La cosa es va complicar: "No te entiendo, si me hablas en catalán, dame el DNI", li va dir el policia. La Rosario, estupefacta, va respondre que no havia fet res perquè li demanés el DNI. "Que sepas que estás denunciada", va respondre l'agent de manera fulminant. "Com? Per parlar per telèfon?", va dir incrèdula.»

Context històric

Segles de resistència

«Malgrat els més de tres segles de persecució incessant, iniciada a la Catalunya nord el segle XVII, continuada amb Felip V i els seus successors, tant il·lustrats com liberals, i culminada el segle XX amb l'intent de genocidi cultural dut a terme durant el franquisme, la llengua ha resistit i avui en dia segueix ben viva.»

L'anell macabre contra el català

«De totes les mesures per intentar evitar que se seguís parlant català, segurament la més sinistra la trobem a les Illes: el febrer de 1837, durant la regència de Maria Cristina, el govern superior Polític de les Balears demanava als mestres d'escola que, en començar la setmana, entreguessin a un dels seus alumnes un anell de metall, amb la consigna que ningú no podia parlar a classe cap altra cosa que no fos castellà. En cas que sentís que algú incomplia la norma, li entregaria l'anell, "y el culpable no podrá negarse a recibirla". Qui rebia l'anell, al seu torn, també tindria ocasió de desfer-se'n si cap altre company de classe parlava català, i així successivament fins al final de la setmana, en què el posseïdor de l'anell rebria un càstig, que aniria augmentant.»

El Barça rep càstig per xiular l'himne espanyol

«La polèmica va arribar en un partit d'homenatge a l'Orfeó Català que havien de disputar el Barça i el Júpiter, que després d'una forta pressió popular va ser finalment autoritzat. Les autoritats, però, aviat se'n van penedir perquè, tan bon punt va començar a sonar l'himne espanyol, bona part del públic va dedicar-li una xiulada monumental, mentre que l'himne britànic va rebre grans aplaudiments dels assistents. arran d'aquests fets, el camp va ser clausurat durant sis mesos —al final només en complí tres— i la directiva del Barça va ser citada per abandonar el club.»

El mal endèmic del franquisme

«Per entendre la magnitud i la intensitat de la persecució del català amb l'arribada del franquisme, en paraules de Josep Benet, "una de les persecucions més totals que mai hagi tingut lloc modernament a l'Europa occidental", cal entendre que la repressió a la cultura i llengua catalanes no era la conseqüència de la victòria d'un bàndol sobre l'altre i la consegüent voluntat de sotmetre totalment els vençuts i escarmentar-los per haver resistit. Tampoc no era una qüestió que es pogués explicar per un excés de zel i de dedicació dels executors de les noves disposicions. Posar fi a la qüestió catalana — amb la llengua i la cultura com a elements més visibles— no era la conseqüència de res, sinó una de les principals causes de l'alçament feixista del 18 de juliol i la guerra que desencadenà.»

L'actualitat

«Avui en dia existeixen centenars de lleis que imposen el castellà a casa nostra directament o indirectament. Aquestes disposicions vigents, com a mínim mig miler, afavoreixen el castellà en l'etiquetatge de productes, en documents de tota mena (carnets, llicències, títols oficials, retolació), en l'ensenyament, en la relació amb l'administració, a l'hora d'optar determinades feines, etc., tal com ha recollit la Plataforma per la Llengua en l'informe 500 lleis que imposen el castellà (2009).»

L'autor

Ignasi Bea Seguí (Barcelona, 1984) és llicenciat en Ciències Polítiques per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), postgrau en Història Contemporània i actualment doctorant en Història Política i Social. Ha escrit en revistes com *Icària*, *Papers de l'Arxiu Històric del Poblenou* i *Gazeta*, revista d'història de la premsa. Des de 2011 és regidor a l'Ajuntament de Sant Cugat.

Fitxa del llibre

Preu: 13,90€

Col·lecció: Memòria del Segle XX, núm. 24

ISBN: 978-84-9034-133-9

Nombre de pàgines: 216

Mides: 13,3 x 21 cm

Enquadernació: en rústica

Primera edició: Setembre del 2013